

RREGULLAT TEKNIKE
MIRËMBAJTJA DIMËRORE E RRUGEVE
(VITI 2022 - 2023)

BASHKIA DIBER

RELACION TEKNIK

Teritori i Bashkisë Dibër përfshinë një sipërfaqe prej *937.88 km²*.

Ajo kufizohet me Bashkinë e Bulqizës, Matit, Mirditës, Kukësit dhe me Republikën e Maqedonisë së Veriut. Një pjesë e segmenteve rrugore janë të asfaltuara, por shumica e rrugëve rurale janë të paasfaltuara.

Moti në dimer shpesh here është i paparashikueshëm, me intensitet të ndryshueshëm, me periudha pak a shumë të gjata kohore, dhe kërkon një qasje fleksibile në sigurimin e shërbimeve për mirëmbajtjen dimerore. Kushtet për udhëtimin e automjeteve dhe siguria në rrugë gjatë dimrit, janë mjaft të kufizuara nga bora dhe akulli. Të gjitha masat e ndërmarra për të kundërvepruar ndaj pasojave të akullit dhe dëborës, mund të përshkruhen si shërbime për mirëmbajtjen dimërore.

1. Mirëmbajtja dimërore para se gjithash përfshijnë:

- masat paraprake (gardhet e borës, tabelat e borës)
- pastrimin e borës
- shmangja e ngricave
- masat kunder akullit
- largimin e gurëve të rënë dhe mbeturinave nga rruga
- sigurimi i kripës ose materialeve alternative
- sistemin e monitorimit dhe raportimit të kushteve.

Pastrimi i borës përfshin detyrat për shkrifetimin dhe transportin e borës se hequr. Ndryshe nga uji, bora mund të ngjeshet por nuk është elastike. Kur bora ngjeshet ajo e ruan formën e vet. Për këtë arsye është tëpër e rëndësishme largimi i saj në kohë. Shërbimet e mirëmbajtjes dimërore janë në të mirë të sigurisë në rrugë dhe, si rrjedhojë janë shumë të rëndësishme për ekonominë kombëtare.

Roli i Shërbimeve të mirëmbajtjes dimërore qëndron në zvogelimin apo menjanimin e pengesave dhe rreziqëve në trafikun rrugor nga bora.

2. Përkufizimet

Kur ashpërsia e sipërfaqës së rrugës zvogelohet për shkak të akullit ose borës atëherë kemi të bëjmë me kushte të ngricave. Këto shfaqën papritur dhe pa paralajmërim dhe shpesh herë vetëm në zona të caktuara.

Në varesi të rrethanave, në rrugë mund të shfaqën situatat e mëposhtme të ngricave dhe si të tilla janë të përkufizuara e përdorën në kontratë:

Bora e ngrirë – kjo gjëndje shkaktohet nga bora e ngjeshur nga automjetët, nga bora e shkelur apo nga lluca e ngrirë

Ngricat – paraqitën kur lagështia atmosferike bie në sipërfaqën qarkulluese të rrugës dhe ngrin

Akulli – shfaqët kur ngrin lagështia ekzistuese (që përshkruhen gjithashtu edhe si zona të lagështa dhe të ngrira) **Akulli i zi** – shtrese homogjenë e akullit që shkaktohet nga shiu i akullit ose nga shiu që bie mbi sipërfaqën e ngrirë të rrugës.

3. Përparësitë e Shërbimeve për trajtimin e sipërfaqës së rrugës në përgjithësi, do të përdorët kripa mbi të gjitha rrugët e asfaltuara, ndërsa guricka apo rere do të shpërndahet në rrugët me zhavorr. Duhet pasur kujdes që të përdorët sasia minimale e materialit të nevojshëm për t'i kapërcyer kushtet e këqija.

3.1 Rrugët kryesorë interurbanë

Rrugëve kryesorë duhet t'i jepet përparësi e vecantë, pavaresisht nga problemi apo ngjarja që mund të ndodhe. Në rast demtimi apo prishje të paisjeve, duhet të jepet ndihme dhe mbështetje nga zonat fqinje për të siguruar zbatimin në nivelin e kërkuar të shërbimeve të mirëmbajtjes në këtë rrugë.

Seksioni rrugor duhet të ketë se paku dy korsi të pastruara në të gjithë gjatësinë e tij. Seksioni rrugor duhet të jetë gjithmonë i kalueshëm dhe në gjëndje të ofrojë trafik të sigurt, duke besuar në drejtimin e kujdesshëm nga ana e shofereve. Akulli duhet të hiqet gjatë gjithë kohës që në momentin kur shfaqët dhe gjatë gjithë seksionit rrugor.

Pastrimi duhet të fillojë me të filluar reshjet e dëborës, natën apo ditën, dhe duhet të vazhdojë deri në përfundim, në mënyrë që të mos ketë ndërprerje të trafikut; dhe në rastet e kushtëve të jashtëzakonshme të motit, rrugët nacionale duhet të pastrohen me përparësi, edhe nëse një gjë e tillë kërkon mobilizimin e shumicës së pajisjeve në dispozicion për largimin e borës.

3.2 Rrugët me çakull

Këto rrugë duhet të pastrohet nga bora ose akulli, ditë e natë, në tërë gjatësinë e tyre. Seksioni rrugor duhet të pastrohet se pari në një gjëresi prej 3.0 – 3.5 m.

Gjëresia shtese për të lejuar parakalimin duhet të pastrohet cdo 300 deri në 500m, dmth në distanca të shkurtëra të mjaftueshme për të lejuar drejtuesit e automjeteve të shikojnë gjëresinë ekstra.

Brënda dy ditëve nga operacioni i parë i pastrimit, duhet të pastrohet një kalim shtese në një gjëresi se paku 5 metra, duke siguruar gjithashtu që sipërfaqja e zgjëruar e pastruar të ketë të njejtin nivel.

4. MATERIALET KUNDER NGRICES

Materialet me poshtë janë të vlefshme për t'iu kundërvënë kushtëve të ngricave:

- materiale të ashpra
- Materialet për shkrirjen e akullit.
- Kimikate antifrizë

Me materialet e ashpra, ngricat mund të zvogëlohen por jo të menjahohen plotësisht. Materialet për shkrirjen e akullit mund t'i zbusin dhe t'i menjahojnë ngricat. Shpërndarja e materialit të ashpër mund të aplikohet për të rritur në mënyrë mekanike ferkimin (ashpërsinë) në sipërfaqën qarkulluese të rrugës së ngrirë; Materialet për shkrirjen e akullit kanë efektë fizike.

4.1 Materialet e ashpra

Materialet e meposhtëm mund të përdoren për ta zbutur akullin në sipërfaqën qarkulluese:

Gure të thyer ose fraksionë me përmasa deri në 5mm për rrugët normale. Për rrugët malorë me shtrese të trashë të borës rekomandohen fraksionë me të medha. Rruga e ngrirë duhet trajtuar me guricka të imta.

Zhavori nuk duhet të përmbaje materiale lidhëse apo substanca të yndyrshme, skorje dhe prodhime të tjera të përpunimit industrial.

Për ta arritur efektin e zbutjes nevojitet një vëllim prej **150 g/m²**. Efekti i shpërndarjes së materialeve të ashpra varet nga përberja granulare, formacioni, sipërfaqja dhe qëndrueshmëria e minëraleve. Sa më i madh të jetë vëllimi i gurëve të thyer (sa me shumë skaje) aq me Mirë do të jetë.

4.2 Materialet për shkrirjen e akullit dhe Efekti i tyre

Kripa mundet vetëm ta shkrijë akullin nëse krijohet një tretje e kripës dhe e ujit. Ky solucion krijohet kur kripa vjen në kontakt me akullin ose borën dhe kur kripa ta thithë lagështinë. Në varesi të ngopjes, solucionin nuk do të ngrije deri në Temperaturat të caktuara nën zero.

Procesi i shkrirjes vonohet nga zvogëlimi i përqendrimit të kripës dhe nga renia e temperaturave. Temperaturat në kufirin e efikasitetit dhe lagështia e zvogëluar, ndikojnë në shtyrjen e fillimit të procesit të shkrirjes.

Karakteristikat e kripës ndikojnë në efikasitetin e saj. Përberja e kokrrizave është me rëndësi për procesin e zbatimit dhe shpërndarjes.

Kokrrizat e imeta japin një shkrirje të shpejtë të sipërfaqës, efektet afatgjata janë të kufizuara. Kokrrizat e ashpra që depërtojnë më thellë cojnë në dobësimin e kompaktësise së shtresave të borës ose akullit nga ndikimi i trafikut.

Megjithatë, procesi i shkrirjes mund të vonohet nëse kokërrizat janë tepër të ashpra ose, nëse gjatë shpërndarjes, kokërrizat hidhen jashtë sipërfaqës qarkulluese të rrugës.

Kripa e gurit ose kripa për shkrirje nuk do duhet të përmbajnë më shumë se 5% të thërmijave me përmasa nën 0.16 mm e as copëza me të medha se 5 mm.

Kripa për shkrirje nuk duhet të përmbajë elementë të qëndrueshme ndaj ujit e as përbërës të tjerë që do ta ngadalësonin procesin e shkrirjes. Vëllimi i Materialit të shpërndarë përcaktohet nga një numer i madh faktorësh.

Meqënëse faktorët ndikues janë shumë kompleks dhe në varesi të njeri tjetrit, nuk është e mundur që të jepen sasi fikse të materialeve për shpërndarje në rastetë veçanta. Mund të jepen vetëm intervale në të cilat mund të luhatët vëllimi i shpërndarjes për kushtë atmosferike të veçanta dhe në rastetë ngricave.

Duhen respektuar këto sasi të shpërndarjes:

Tabela 2: Sasi të shpërndarjes

Shpërndarja parandaluese në rrugë të thatë/ të lagësht	5 deri 15 g/m ²
Shpërndarja parandaluese në rrugë të lagët/para shiut me ngrica	10 deri 30 g/m ²
Shpërndarja për ngricë të lehtë dhe akull	5 deri 20 g/m ²
Shpërndarja për akull të zi/ pas shiut me ngricë	15 deri 40 g/m ²
Shpërndarja për borë/ borë të ngrirë	15 deri 40 g/m ²

Vlerat me të medha janë të domosdoshme në veçanti për temperaturat e ulëta (përafërsisht -15 C°), ndërsa vlerat me të ulëta për ngrica të lehta dhe për temperaturat fill pas pikës se ngrirjes.

5. DEPOZITIMI I MATERIALEVE PËR SHPËRNDARJE

5.1 Materialet gurorë

Materialet gurorë mund të depozitohen në sipërfaqje të hapur, edhe pse preferohet një hapësirë e mbuluar. Kjo ofron mundësinë që të thahet Materiali me lagështi. Ngrirja e cila mund të shfaqët kur depozitimi bëhet në vend të hapur mund të parandalohet nëse vendosen në vend të mbuluar. Për ta evituar ngrirjen në rastet e depozitimit të hapur, mund të shtohet kripë për shkrirje (raporti 20:1).

5.2 Materialet shkrirëse

Kripa duhet ruajtur nën mbulës. Nëse kripa është e pambuluar duhet mbajtur në dyshemë të thatë dhe të izoluar Mirë e të mbulohet me mushama ose me ndonjë tabak plastik.

6. Paisjet për Mirëmbajtjen Dimërore

6.1 Automjetet për Shpërndarje

Për shpërndarjen e materialeve të sipër përmendura duhen përdorur kamionë me kapacitet bartës minimumi 6 tonë. Kamionët nuk duhet të mbingarkohen dhe duhet t'u bëhet servis i rregullt (min. për çdo 5000 km) për të qënë në gjëndje të mirë shërbimi.

6.2 Pajisjet për Shpërndarje

Materiali shpërndahet nga një shpërndarës automatik të lidhur për automjetin. Kripa për shkërrime duhet të shpërndahet prapa automjetit për ta arritur shpërndarjen e njëtrajtëshme si dhe për ta shmangur ngjitjes së kripës në rrotat e automjetit.

Ka dy lloje të shpërndarësish në përdorim:

- a) Një rimorkio i cili është i përbërë nga një kontënier dhe një shpërndarës: sasi të e kripës të cilat duhet të shpërndahen, përshtatën në rregullator, ndërsa gjëresia shpërndarëse në shpejtësinë e pllakes rrotulluese është e pandryshueshme.
- b) Pllaka shpërndarëse e montuar në kamion: sasia e kripës e cila duhet të shpërndahet dhe gjëresia shpërndarëse varen nga shpejtësia e pllakes rrotulluese.

6.3 Pajisjet për Pastrim

Borëpastrueset (plugjet e dëborës)

Për ta pastruar borën, duhen përdorur plugjet e efikasë të borës. Duhet të përdoren borëpastrueset (plugjet) çeliku të cilat montohen me lehtësi në pjesën e përparme të kamionit.

Borëpastrueset duhet të ngriten e të ulen në mënyrë pneumatike ose hidraulike.

Gjëresia e borëpastrueses (plugut të borës) duhet të jetë së paku 0.40 m më e madhe se gjëresia e automjetit. Kështu që gjëresia e borëpastrueses (plugut të borës) është 2.90 m për pjesën kaluese të rrugës. Për shtigjet e këmbësorëve dhe korsitë e biçikletave duhen përdorur plugjet më të ngushta.

Plugjet me tëhe të lakuara ose këndorë e ngrajnë borën nga niveli i tokës.

Gjatë levizjes së borëpastrueses përpara, shtresa e dëborës ngritet lartë nga tëhu dhe grumbullohet anash rrugës. Kjo krijon mure anësorë të cilat duhen hequr posaçërisht në vendet ku pritet rrëzimi i tyre ose në pjesë të ngushta të rrugës.

Kapaciteti i motorit të automjeteve që shërbejnë për montim të pllugëve të borës duhet t'i përshtatet kushteve të përgjithshme të borës si dhe vendit.

Ky kapacitet duhet të jetë ndërmjet 73.5 kË (100 KF) dhe 190 kË (260 KF).

Mund të përdoren dy lloje të pllugëve të borës:

- plugu me një anë – që e pastron borën në një anë
- plugu me dy tëha – që e pastron borën në të dyja anët.

7.3.2 Fshesat e dëborës

Për reshje të lehta të dëborës, deri në 5 cm, në hapsirat të cilat nuk mund të pastrohen me plug të borës, sipërfaqja qarkulluese e rrugës mund të pastrohet me fshesa të dëborës. Këto mund të montohen në pjesen e përparme ose të pasme të automjetit.

7. KRYERJA E SHERBIMEVE TË MIRËMBAJTJES DIMËRORE

7.1 Puna Përgatitorë

7.1.1 Në Përgjithësi

Në mënyrë që të sigurohet funksionimi i shërbimeve të mirëmbajtjes dimërore që në fillim të kësaj periudhe duhet të merren masat e mëposhtëme:

- Grumbullimi i materialeve shpërndarese; të paktën dy të tretat e konsumit dimeror duhet të jenë të grumbulluara para fillimit të periudhës së dimrit.
- Kontrolli i pajisjeve dhe automjeteve të mirëmbajtjes dimërore.
- Vendosja e tabelave për sinjalizimin e borës (tabela të ngjyrosura në të zeze/të verdhe)
- Vendosja e shenjave paralajmëruese të rrezikut nga akulli në pikat e rrezikshme
- Hartimi i planëve të pastrimit dhe shpërndarjes
- Hartimi i programit të punimeve
- Udhezimi dhe trainimi i fuqisë punëtorë

7.1.2 Tabelat për sinjalizimin e dëborës

Në terrenët e hapura dhe/ose kur debora e madhe pritët të çojë në zvogelimin e dukshmerisë së skajit të rrugës, duhet të vendosen tabela sinjalizuese të borës të ngjyrosura në të verdhe dhe të zeze, për afërsisht 50 cm larg hapësirës që duhet të pastrohet.

Distanca midis tabelave varet nga lakueshmeria e rrugës, me fjale të tjera brenda seksionëve të drejta distanca nuk duhet të jetë më tepër se 100 m, në kthesa < 100m.

Nëse është e nevojshme shenjat duhet të vendosen në seicilen anë të rrugës.

Tabelat për sinjalizimin e dëborës duhet të vendosen sa më shpejt të jetë e mundur dhe instalimi i tyre duhet të përfundojë jo më vonë se mesi i nëntorit.

7.2 Rroba të dukshme dhe shenimi i automjeteve dhe pajisjeve

Punëtorët e Kontraktorit duhet të veshin rroba të dukshme gjatë punës. Kjo është me se e nevojshme për shkak se mirëmbajtja dimërore behet kryesisht në erresirë.

Automejtët e mirëmbajtjes dimërore duhet të pajisen me dy drita paralajmëruese të rrotullueshme, vezulluese, me ngjyre të verdhe dhe të shenohen me sinjale paralajmëruese. Ato duhet të jenë të kuqë dhe të bardha dhe prej materiali reflektues.

Nëse dritat e gjata standarde janë mbuluar nga plugjët (borëpastrueset) e montuara atëhere duhet që automjetit t'i vendosen drita shtese në një lartësi të tillë që rruga të jetë e ndricuar sa duhet gjatë kalimit normal si dhe gjatë pastrimit të borës.

7.3 Shenjat paralajmëruese për akull në zonat e rrezikut ekstrem

Kontraktori duhet të sigurojë, duke u bazuar në përvojën e tij shumëvjeçare, vendosjen e shenjave paralajmëruese për rreshqitje në sipërfaqë të veçanta të rrjetit rrugor të cilat janë të prirura për akull në ato pjeserrugëntë cilat zakonisht janë pa akull.

7.4 Shpërndarja

Me pare akulli është luftuar duke përdorur materiale përforcuese. Në interes të sigurise të vëllimit gjithmonë e në rritje të trafikut rrugor përdorimi i kripërave akull-shkrirese është rritur dhe ka rezultuar i dobishem qëkur kushtet e akullit mund të shmangen ose të hiqën duke pasur sukses me afatgjatë.

Kripërat akull - shkrirese mund të rrisin gjithashtu ekonominë e njesive të mirëmbajtjes dimërore meqënëse me me pak automjetë dhe personël mund të shpërndahet në pjese me të gjata të rrugës për njëkohëme të shkurtër. Kripërat akull-shkrirese kanë efekt me të madh në rrugët me trafik me të ngarkuar.

Siç është përmendur në me lart materialet përforcuese mund të shpërndahen në rrugët e asfaltuara.

Shpërndarja e materialit me krah duke përdorur lopata duhet të shmanget sepse nuk është e mundur të behet një shpërndarje e njejtë dhe se tëjkalohet vellimi maksimal prej 40 g/m².

Nëse asfalti është i lagur dhe pritën rënie të temperaturave dhe ngrirja e rrugës atëhere duhet të shpërndahet kripa. Kjo do të ndaloje krijimin e akullit të zi.

Shiu i ngrire mund të çojë në krijimin e një shtrese shumë të rrezikshme akulli që trashet vazhdimisht. Është e kotë të ndermarrësh masa për t'i kundervepruar ketij lloj akulli gjatë renies se shiut të ngrire. Masat mund të merren vetëm kur shiu i ngrire të ketë pushuar se rëni. Kreshtat e akullit nuk mund të largohen nga kripa akull-shkrirese në Temperaturat të uleta. Kreshta të tilla mund të hiqën vetëm në mënyrë mekanike duke përdorur makina niveluese ose dicka të njejtë. Është esenciale që Kontraktori të zotëroje pajisje dhe impiantë të tilla.

Kripa duhet të shpërndahet menjehere sapo të filloje rënia e dëborës në menyre që të ndalojë ngjitjen e saj me sipërfaqën e rrugës dhe të lehtësoje pastrimin e metëjshëm të dëborës. Pastrimi duhet të filloje kur debora të ketë arritur një trashësi prej 3 - 5 cm.

Dëbora e trashë dhe e ngjeshur e cila duhet të shmanget me çdo kusht nuk mund të hiqet me kripë akull-shkrirese. Në këtë rast duhet të shpërndahen materiale përforcuese ose të përdorën makina niveluese ose impiantëtë të njejta. Shpërndarja e kripes në korsi të tilla deborë duhet të shmanget sepse mund të krijohen gropa dhe të çara.

7.4 Pastrimi i dëborës

Një shtrese deborë mund të përmbajë borë me fortësi të ndryshme. Përpyekja që duhet bërë për të shkrire borën rritet sa me e ngjeshur që të jetë ajo. Kripërat shkrirese të shpërndara në deborën e renë largojnë aftësinë e dëborës për tu ngjeshur në sipërfaqët e rrugës dhe formimin në këtë mënyrë të shtresave të forta. Enërgjia fiziko-kimike e zbatuar gjatë kripezimit e ul vëllimin e punës mekanike për ta pastruar dëborën. Kjo rezulton në udhezimet bazë të meposhtëme të cilat duhet të ndiqën me përpikmeri nga Kontraktori që do të ndermarrë kryerjen e shërbimeve të mirëmbajtjes dimërore.

- Debora duhet të pastrohet para se të forcohet ose të ngjëshet nga trafiku.
- Për të lehtësuar pastrimin duhet të shpërndahet kripe gjatë renies së borës (para pastrimit) në mënyrë që të shmanget ngjëshja e saj në një shtrese të fortë.
- Debora duhet të pastrohet për sa kohë që është e lagur dhe e pangjeshur. Kjo do të parandalojë krijimin e e një shtrese të fortë dhe të ngjeshur.
- Pastrimi i dëborës duhet të filloje kur trashësia e saj është 3-5 cm. Në rrugën me dy kalime duhet të pastrohen nga e djathta duke parë nga qëndra e pjesës kaluese në drejtimin e udhëtimit. Me një fshirje në secilin drejtim përfitohet një gjëresi e pastruar prej 5.50 m.
- Here pas here automjetët duhet të ndalojnë për të lejuar kalimin e trafikut të grumbulluar pas tyre.
- Korsitë e autobuseve, zonat e parkimit dhe bankinat duhet të pastrohen pas pjesës kaluese të rrugës.
- Pastrimi i dëborës përfshin gjithashtu pastrimin e kanaleve anash rrugëve të fshatrave

7.5 Kërkesat e manaxhimit dhe raportimit

Kontraktori do të jetë përgjëgjës për të pasur pësonel në shërbim 24 orë, si kontakt kryesor dhe si pikë raportuese. Kjo pikë duhet të mbaje kontaktë të rregullta të telefonike/me radio, me të gjithë njesitë e pastrimit dhe të dergoje një raport standart D.P.Rr tre here në ditë. Kjo gjë duhet për të trguar gjëndjen aktuale të rrugëve dhe pastrimit. Ky pozicion duhet të jetë i kontaktueshem nga Policia Rrugorë. Duhet të vendoset gjithashtu komunikimi me telefon dhe me postë elektronike (e-mail).

Kontraktori duhet të sigurojë që të ketë në gatishmeri stafin e përshtatshëm për drejtimin e operacioneve dhe këta duhet të dergojnë raport të zhvillimit të veprimeve stafit lokal, të punëdhënësit që kontrollojnë kontratën.

8. INFORMACION PËR SHËRBIMET DIMËRORE NË SHQIPËRI

8.1 Të përgjithshme

8.1.1 Moti

Në përgjithësi reshjet e dëborës në dimer në rrethet e Shqipërisë paraqesin një mesatare klimatërike prej

- 30-40 ditë në zonat malorë të rajonit verior dhe
- 10-15 ditë në zonat malorë të rajonit jugor.

8.1.2 Komunikimi

Çdo kamion që kontraktori do të përdorë për veprimet e mirëmbajtjes dimërore duhet të jetë i pajisur me sistem radio në mënyrë që të rrisë në maksimum komunikimin mes ekipit të terrenit dhe bazës së mirëmbajtjes.

8.1.3 Baza e mirëmbajtjes.

Kontraktori duhet të instalojë një numër të mjaftueshëm bazash të mirëmbajtjes në zona me rëndësi strategjike pranë rrugëve që do të mirëmbahen, të cilat do të përfshijnë zyra, strehë për automjetë, pajisje dhe depo për Materialet.

8.1.4 Raportimi

Bazat e mirëmbajtjes do të jenë në kontakt të përhershëm me stacionët meteorologjike të Shqipërisë, që të marrin informacionin përkatës për zhvillimet e motit në atë zonë. Përveç kësaj linja rrugore duhet të kontrollohet në mënyrë konstante, ditë e natë, nga Përsoneili i mirëmbajtjes dimërore të Kontraktorit. Çdo zhvillim që tregon gjëmdje dimërore të rrugës duhet t'i raportohet menjëherë bazës me radio ose telefon. Këto vëzhgime dhe masat e nevojshme për të ndaluar ose luftuar rrethanat e mundshme të ngrices do të regjistrohen në ditare duke shënuar dhe vendin ku është bërë vëzhgimi. Ditari duhet të përfshijë gjithashtu kushtet ditorë të motit si Temperaturat maksimale dhe minimale, kohezgjatja dhe lartësia e reshjeve të dëborës, intensiteti i shiut të ngrirë, etj.

9. DITË PUNË

Cdo aktivitet punimesh që nevojitet me urgjencë, dhe nuk është listuar në preventiv dhe që specifikohën ketu si:

- heqja e dëborës së levizeshme, akullit dhe pengesave të tjera
- heqja e materialeve të rreshqitur (të palidhur) në seksionet e prera
- gure të renë
- riparim të përkohshëm të gropezimeve me anë të zhavorrit etj.

duhet të kryhen mbi bazën e ditëve të punës duke angazhuar fuqi punëtorë dhe paisje, nëse nevojitet.

Menaxheri i projektit do të udhezonte me shkrim kryerjen e këtyre punimeve para se kontraktori të mund të kryejë matjet individuale. Në të tilla rastë, koha e fuqisë punëtorë dhe paisjeve e harxhuar për matjen e ditës së punës duhet të regjistrohet në tabelë të vecanta për ditët e punës të përgatitura dhe të firmosura nga kontraktori dhe duhet të aprovohen dhe të firmosen gjithashtu nga menaxheri i projektit.

10. Kamionët

10.1 Këto automjetë me motor përdorën për punë të ndryshme të mirëmbajtjes dimërore si:

- Pastrimi i dëborës: në kamionë janë montuar borëpastruese (plugjë borë)
- Shpërndarja: kamionët janë të ngarkuar me makina shpërndarese ose tërheqin rimorkio, të mbushura me kripe ose rere apo guricka.

10.1.1 Automjetët duhet të jenë në veprim ditë e natë, edhe gjatë të dielave dhe pushimeve.

Gjatë pastrimit të dëborës automjetët duhet të jenë të ngarkuar në mënyrë të mjaftueshme; ngarkimi dhe shkarkimi i ngarkesës (materialit) si dhe vendosja dhe heqja e borëpastruesve dhe makinave shpërndarese është përgjegjësi e kontraktorit. Përveç kësaj automjetët duhet të jenë të pajisur me zinxhira borë që duhet të vendosen nëse është e nevojshme.

Kontraktori do të lejojë për gjithë shpenzimet e punës si:

- karburanti
- vaji
- lubrifikantët

si dhe për:

- Shërbimit
- riparimet
- gomat
- pjeset e kembimit

të sigurojë kushtë adekuatë operimi me qëllim kryerjen efektive të shërbimeve të mirëmbajtjes dimërore.

10.1.2 Matja do të behet

- a) *mbi bazën e orëve të punës të shpenzuara aktualisht për pastrim, shpërndarje apo kombinim i të dyjave si dhe të orëve të harxhuara për udhëtimin nga baza e mirëmbajtjes në vendin e punës, udhëtimin në "rruge të vdekura" si dhe kthimin në bazë.*

- b) *për kohën e qëndrimit në gadishmeri kur kamionët rrinë në bazën e mirëmbajtjes; kompensimi për kohën e qëndrimit në gadishmeri, do të behet vetëm për ato ditë kur kamioni nuk është angazhuar me shërbime të mirëmbajtjes. Periudha e gadishmerise fillon në 15 Nëntor 2022 dhe përfundon në 30 Mars 2023*

Cmimi për orë në rastin

a) të përmendur me lart do të përfshije:

- Koston për punëtorin/shoferin dhe ndonjë staf shtese ose ndihmes
- Ngarkimin dhe shkarkimin e ngarkeses (materialit)
- Montimin dhe cmontimin e borëpastruesve apo të ndonjë pajisje tjetër që mund të kërkoet për kryerjen e shërbimeve të mirëmbajtjes dimërore.
- Mbajtja dhe përdorimi e borëpastrueses dhe/ose makinës shpërndarese/rimorkios apo ndonjë paisjeje tjetër.

10.2 Kripa

10.2.1 Matja do të jetë në kg dhe cmimi do të përfshije:

- a) Grumbujt ekzistues
- Ngarkimi në makinat shpërndarese duke boshatisur thaset
 - Transporti i materialit në gjëndje të paketuar ose jo.
- b) Materialet e reja
- Furnizimi i materialeve të kripes
 - Ngarkimi dhe transporti.

10.3 Rera apo Gurickat

10.3.1 Matja do të jetë në metra kub,

- a) Grumbujt ekzistues
- Ngarkimi
 - Transportimi
- b) Materialet e reja
- Furnizimi i Reres apo gurickave dhe/ose kripes
 - Ngarkimi dhe Transporti

10.4 Shenjat e Përkohshme të Trafikut

10.4.1 Kontraktori do të lejoje furnizimin dhe vendosjen e përkohshme të tabelave paralajmëruese për rreshqitje (me simbole rrëshqitjeje), në ato zona të rrugëve nacionale ku mund të pritët krijimi i sipërfaqëve rreshqitëse të rrugës nga akulli dhe nga ngrica.

Lloji, Materiali dhe përmasat e tabelave janë si me poshtë:

- Në përgjithësi: shenjat do të jenë të njëjta me ato nderkombetare të nxjerra nga "Konventa e Shenjave & Sinjaleve Rrugorë" (Vienë)
- Forma: trekendeshe, me secilën brinjë nga 90 cm
- Pllaka: fletë metalike celiku 2 mm e trashë, e plastifikuar dhe reflektuese ndaj dritës.
- Shtylla: gyp çeliku, i galvanizuar me diametër minimal prej 80 mm.
- Baza katrorë: Shufra celiku të pjerreta, të galvanizuara 50 x 50 cm
- Lartësia: 2.00 m midis fundit të pllakes dhe majes së bankinës

1.4.2 Matja do të bëhet në numer, cmimi njësi do të përfshijë:

- Furnizimin
- Shpërndarjen në pikat e rrezikut
- Vendorsjen
- Heqjen dhe magazinimin.

11. Tabelat e borës

11.1 Kontraktori duhet të lejohet të sigurojë dhe të instalojë përkohësisht tabelat e borës në ato zona të rrugëve nacionale të caktuara nga Menaxheri i Projektit. Gjithashtu me tabelat e borës të instalohen edhe tabelat për përdorimin e zinxhireve.

Lloji, Materialet dhe dimensionët janë si me poshtë:

Shtylla: kollonë druri, 50x50mm or 60mm diametër, e mprehur nga njëri skaj

Ngjyra: kollona të lyhet në portokalli dhe të zeze, duke u alternuar çdo 33 cm.

Gjatësia: gjatësia totale e kollonës, 1,60m, lartësia 1.33m ndërmjet majes së kollonës dhe bazamentit (dyshemese).

11.2 Matja do të bëhet në numer, cmimi njësi do të përfshijë:

- sigurimin e tabelave të reja
- shpërndarjen e tabelave të reja dhe atyre ekzistuese
- instalimi i tyre
- heqja dhe magazinimi i tyre; vendi i magazinimit

Zbatimi i punimeve për pastrimin e borës do të bëhet nga ana e firmës fituese sipas kontratës së lidhur me Bashkinë Dibër. Kontrolli i zbatimit të punimeve në të katër lotet e njësisë Administrative do të bëhet nëpërmjet supervisorit (mbikqyrësi i punimeve).

Nga ana tjetër edhe ndjekja e punimeve sipas fazave do të bëhet e dubluar edhe nga njësitë administrative për të gjitha rrugët ku do të kryhen punime. Nga ana e kontraktorit dhe e

supervizorit për çdo punim mirëmbajtje, do të mbahet dokumentacioni teknik me matje faktike, libreza masash dhe procesverbale të kryerjes së punimeve, për çdo segment rrugor.

Bazuar në dokumentacionin përkatës për punimet e kryera në fakt do të bëhet edhe likuidimi i tyre.

Shenim:

a. Në hartimin e preventivit janë shtuar disa segmente rrugore, si rruga e fshatit Ushtelenxe me gjatësi 3.3 km, segmenti rrugor Koben. Muhurr, Arras, Zall Dardhe deri në Qafe Draj (Reç) me gjatësi 47.1 km, segmente të cilat kanë kaluar në shkurt 2022, në inventarin e rrugëve të Bashkisë Dibër, nga Autoriteti Rrugor Shqiptar. Gjithashtu janë shtuar edhe disa segmente rrugore të pa asfaltuara në Llotin nr 1, 2 dhe 3.

Theksojme se rritja e segmenteve rrugore për pastrim nga bora, në preventiv, është reflektuar edhe me shtimin e fondit në krahasim me vitin e kaluar.

b. Në kontratën që do të kemi me operatorin fitues, duhet të përcaktohet edhe mënyra e ndjekjes së punës, si dhe personat përgjegjës që ndjekin punën, matjet ose llogaritjet e volumeve etj.

c. Përveç supervizorit, edhe njësitë administrative sipas loteve, do të jenë përgjegjës për punimet që do të kryhen. Në hartimin e preventivit janë marrë çmimet orientuese të operatorit fitues të vitit 2021-2022, si dhe në analizën teknike të çmimeve për pastrim bore të hartuar me parë, duke u bazuar vetëm në mirëmbajtjen dimërore.

PERGATITI:

Ing. Bedri Shehu

Peshkopi me 20.09.2022